

Jumalan Sanan kaksi osaa:

Laki ja Evankeliumi

Theodore Beza

Tämä artikkeli perustuu katkelmaan (4:22–26) Bezan kirjasta *Kristinuskko*.

Artikkeli on Osmo Saarikummun vapaa suomennos ja lyhennelmä englanninkielisestä James Clarkin käännöksestä.

Se mitä kutsumme Jumalan Sanaksi: sen kaksi osaa -- laki ja evankeliumi

Tässä aiheessa kutsumme Jumalan Sanaksi (sillä hyvin tiedämme, että tämä on myös Jumalan iankakkisen Pojan nimi) Vanhan ja Uuden Testamentin kanoonisia kirjoituksia; sillä ne ovat lähtöisin itse Jumalan suusta.

Jaamme tämän Sanan kahteen pääosaan tai –luokkaan: yhtä kutsutaan laiksi, toista evankeliumiksi; katsoen, että loput voidaan koota jomman kumman otsikon alle.

Laiksi kutsumamme (silloin, kun erotamme sen evankeliumista ja käsittelemme sitä toisena osana Jumalan Sanasta) on oppi, jonka siemen on luonnostaan kylvetty sydämiimme. Jumala on kuitenkin tietoutemme lisäämiseksi kirjoittanut tämän opin kahteen tauluun, ja se on suppeasti käsitettävissä kymmenessä käskyssä. Näissä Hän asettaa meille esille kuuliaisuuden ja täydellisen vanhurskauden, jonka olemme velkaa Hänen majesteettisuudelleen, sekä lähimmäisillemme. Tällä on vastakohtaiset seuraukset: joko iankaikkinen elämä, jos täydellisesti pidämme lain ilman pienintäkään rikettä, tai ikuinen kuolema, jos emme täydellisesti täytä jokaisen käskyn sisältöä (5Ms. 30:15–20; Jaak. 2:10).

Evankeliumiksi kutsumamme ("hyvät uutiset") on oppi, joka ei ollenkaan ole luonnostaan meissä, vaan joka paljastetaan taivaasta (Mat. 16:17; Joh. 1:13) ja, joka on kokonaan luonnollisen tiedon yläpuolella. Sen kautta Jumala todistaa meille pelastustarkoitustaan ainoan Poikansa kautta (Room. 3:20–22) edellyttäen, että uskon kautta käsitämme Hänet meidän ainoana viisautenamme, vanhurskautenamme, pyhityksenämme ja lunastuksenamme (1Ko. 1:30). Sen kautta Herra todistaa meille kaikki nämä asiat, jopa tekee sen niin, että samalla Hän voimakkaasti uudistaa persoonamme, jotta voimme käsittää ne edut, jotka meille tarjotaan (1Ko. 2:4).

Yhtäläisyydet ja erot lain ja evankeliumin välillä

Meidän on huolellisesti tarkattava näitä asioita, sillä aiheellisesti voimme sanoa, että tietämättömyys tästä lain ja evankeliumin erosta on yksi tärkeimmistä väärinkäytöksiensä lähteistä, joka on turmellut, ja vielä turmelee kristinuskkoa.

Suurin osa ihmisistä, Jumalan vanhurskaan tuomion sokaisemina, ei ole ikinä vakavasti harkinnut sitä kirousta, jonka alle laki meidät asettaa, eikä myöskään tämän Jumalan asetuksen syytä. Ja mitä tulee evankeliumiin, he lähes aina eivät ole pitäneet sitä paljon muuna, kuin toisena lakina, ensimmäistä täydellisempänä. Tästä on vähä vähältä seurannut kristinopin täydellinen rappio.

Meidän on lisäksi huomioitava seuraavat asiat. Laille ja evankeliumille on yhteistä se, että ne molemmat tulevat yhdeltä ainoalta oikealta ja johdonmukaiselta Jumalalta (Heb. 1:1–2). Meidän ei siis tule luulla, että evankeliumi kumoaa lain olemuksen. Päinvastoin, laki näyttää toteen evankeliumin olemuksen (Room. 10:2–4), sillä molemmat asettavat eteemme saman Jumalan ja saman vanhurskauden olemuksen (Room. 3:31), joka elää täydellisessä rakkaudessa Jumalaa ja lähimmäistä kohtaan. Mutta seuraavissa kohdissa on olemaasa suuri ero, ja etenkin niissä keinoissa, joilla tämä vanhurskaus saavutetaan.

Ensinnäkin, kuten jo aikaisemmin mainitsimme, laki on ihmiselle luonnonmukainen. Jumala on sen luomisessa kaivertanut ihmisen sydämeen (Room. 1:32; 2:14,15). Paljon myöhemmin, kun Jumala esitti lain taulut, se ei ollut uuden lain tekoa, vaan ainoastaan ensimmäisen luonnollisen lain palauttamista tietoisuuteemme, joka synnin turmeluksen tähden oli vähän kerrallaan haihtumassa ihmissydämeistä (Room. 7:8–9). Mutta evankeliumi on yliluonnollinen oppi, jota luontomme ei pysty käsittämään, eikä hyväksymään ilman Jumalan erityistä armoa (1Kor. 1:23; 2:14). Mutta Jumala on tämän ilmoittanut, ensin Aatamille hänen syntinsä jälkeen (1Ms. 3:15), myöhemmin patriarkoille ja profeteoille asteittain lisääntyvästi niin, kuin Hän hyväksi näki (Luuk. 1:55,70; Room. 1:2), aina siihen päivään asti, jolloin Jeesus Kristus henkilökohtaisesti ilmestyi. Se on Hän, joka selvästi ilmoitti ja toteutti kaiken mikä sisältyy evankeliumiin (Joh. 6:38; 15:15). Tämän evankeliumin Jumala yhä paljastaa kirkkoonsa asetetun saarnan kautta, tänään ja aina maailman loppuun asti (Mat. 28:20; Joh. 17:18; 2Kor. 5:20).

Toiseksi, laki paljastaa meille Jumalan majesteettisuuden ja vanhurskauden (Heb. 12:18–21). Evankeliumi esittää meille tämän saman vanhurskauden, mutta siinä se on leppyntä ja tyytyväinen Kristuksessa ilmentyneen armon kautta (Heb. 12:22–24).

Kolmanneksi, laki jättää meidät itsemme varaan saavuttamaan vaatimaansa pelastukseemme välttämätöntä vanhurskautta (täydellistä kuuliaisuutta). Siksi se osoittaa meille kirouksemme ja alistaa meidät alleensa, kuten apostoli julistaa (Room. 3:20; Gal. 3:10–12). Mutta evankeliumi opettaa meille mistä löydämme sen mikä meiltä puuttuu, ja miten voimme sen löydettyämme hyödyntää. Siksi se vapauttaa meidät lain kirouksesta (Room. 3:21,22; Gal. 3:13,14). Lopuksi, laki julistaa meidät autuaiksi kun täytämme sen virheettömästi, kun taas evankeliumi lupaa meille pelastuksen, jos uskomme, s.o., kun uskon kautta kiinnitymme Jeesukseen Kristukseen, jolla on kaikki se mikä meiltä puuttuu ja vieläpä enemmänkin kun tarvitsemme. Siis, nämä kaksi ehtoa — tehdä se minkä laki vaatii tai uskoa se minkä Jumala tarjoaa Jeesuksessa Kristuksessa — eivät ainoastaan ole erittäin vaikeita, vaan täysin mahdottomia turmeltuneelle luonnollemme. Tämä viimeksimainittu, kuten Paavali sanoo, ei edes pysty käsittämään Jumalallisia (Fil. 1:29; 2Kor. 3:5). Siksi on tarpeellista lisätä neljäs eroavaisuus lain ja evankeliumin välille.

Joten, neljäs eroavaisuus lain ja evankeliumin välillä on siinä, että laki voi vain osoittaa meille pahuutemme tavattomuuden, sekä raskauttaa tuomiomme. Tämä ei kuitenkaan ole lain omaa syytä (sillä se on hyvä ja pyhä), vaan syy on turmeltuneessa luonnossamme, joka hehkuu synnille, mitä enemmän sitä nuhdellaan ja uhkaillaan, kuten Paavali todistaa oman esimerkkinsä kautta (Room. 7:7–14). Mutta evankeliumi ei ainoastaan näytä meille avun lain kirouksesta, vaan sen kera tulee Pyhän Hengen voima, joka uudistaa ja muuttaa meidät; sillä Hän luo meihin ainoan tavan soveltaa tämän avun (Ap.t. 26:17,18).

Selittäkäämme vielä selvyuden vuoksi sanoja "kirjain" ja "henki", jotka monet ovat käsittäneet väärin. Evankeliumi ei ole "kirjain", eli se ei ole oppi, joka asettaa eteemme asiota joihin meidän on

tarpeellista uskoa pelastuaksemme, vaan se on "henki", eli Pyhän Hengen voimakas ja tehokas apu, jota Hän käyttää luodaakseen meissä kyvyn uskoa niihin asioihin, joita Hän meille opettaa, s.o. omaksumaan vapaan pelastuksen Jeesuksessa Kristuksessa. Täten se on laki itse, joka tappaa ja kiroaa meidät itsessämme, sekä vanhurskauttaa ja pelastaa meidät uskolla omaksutussa Jeesuksessa Kristuksessa (Room. 3:31).

Tämän takia olen sanonut, etteivät laki ja evankeliumi ole vastakkaisia suhteessa sen vanhurskauden olemukseen, johon meidän on oltava puettuna, jotta voisimme olla Jumalan hyväksymiä ja osallisia iankaikkisesta elämästä. Mutta ne ovat vastakkaisia suhteessa tämän vanhurskauden hankkimistapaan, sillä laki etsii meissä tätä vanhurskautta, eikä se kunnioita meidän kyvyttömyyttämme, vaan vaatii meiltä velvollisuutemme mukaan (Gal 3:12). Ihminen on omasta syystään saattanut itsensä kyvyttömäksi suoriutumaan, silti hän ei lakkaa olemasta velallinen, vaikka olisikin kyvytön maksamaan. Siitä seuraa se, ettei laki kohtele meitä väärin vaatiessaan meiltä velkaamme, vaikka emme maksuun pystyisikään. Mutta evankeliumi opettaa meitä maksamaan Takaajamme kautta, Hänen, joka on asettanut itsensä meidän sijaamme ja maksanut velkamme viimeiseen ropoon asti (Kol. 2:13,14). Joten lain ankaruus, joka sai meidät itsesämme vapisemaan ja joka iski meidät maahan, nyt vahvistaa ja hyväksyy meidät Jeesuksessa Kristuksessa. Sillä, koska iankaikkinen elämä on niiden osa, jotka ovat laille täysin kuuliasia, ja Jeesus Kristus on täyttänyt kaiken vanhurskauden niiden nimessä, jotka häneen uskovat (1Ko. 1:30; Fil. 3:9), siitä seuraa, jopa lain ankaruuden mukaan, että pelastus ei voi pettää niitä, jotka uskon kautta ovat tulleet yhdistetyksi ja oksastetuksi Jeesukseen Kristukseen.

Mitä tarkoitusta varten Pyhä Henki käyttää lain saarnaa

Huolellisesti ymmärrettyämme Jumalan Sanan kahden osan, lain ja evankeliumin eron, on helppoa ymmärtää Pyhän Hengen tarkoitus seurakunnassa, kun Hän käyttää toisaalta lain saarnaa ja toisaalta evankeliumin saarnaa. Eihän ole epäilystäkään siitä, ettei Hän käyttäisi niitä juuri sillä tavalla, kun ne ovat tarkoitettukin käytettäväksi.

Olemme siis kaikki niin sokeita samalla, kun turmeltuneisuus meissä hallitsee, että olemme tietämättömiä tietämättömyydestämme (Joh. 9:41), emmekä lakkaa tukahduttamasta sitä vähää meille jätettyä ymmärryksen valoa (Room. 1:20,21; 2:1), joka saattaa meidät puolustuskyvyttömiksi, kun miellymme siihen, joka pitäisi olla meille kaikista epämiellyttävämpää. Ennen kaikkia asioita, on tarpeellista, että Jumala, täysin hyvä ja täynnä sääliä, saattaa meidät tuntemaan kirokun helvettimme. Hän ei voisi tätä paremmin tehdä, kun ilmoittamalla lakinsa julistuksen kautta minkälaisia meidän pitäisi olla. Siis, pimeyttä ei voi paremmin tuntea, kun asettamalla se valkeuden rinnalle (Room. 3:20; 7:13).

Tämän vuoksi Jumala aloittaa lain saarnalla. Yksin siitä voimme nähdä minkälaisia meidän tulisi olla, ja silti emme voi täyttää siitä pienintäkään osaa. Yksi siitä voimme nähdä kuinka lähellä kadotusta olemme, elleimme saa vahvaa ja varmaa apua.

Ja todellakin, tylsyytys, joka on maailmassa hallinnut ammoisista ajoista lähtien ja, joka nyt hallitsee enemmän kuin koskaan, näyttää toteen sen miten tarpeellista on, että Jumala, vetääkseen meidät luoksensa, alkaa tästä kohdasta. Tästä näemme miten suuressa ja varmassa vaarassa ovat ne, jotka vähättelevät tätä asiaa. Tosiasia on se, että lakia ei ole annettu vanhurskauttamaan meitä (sillä, jos näin olisi, Kristus olisi kuollut turhaan, kuten Paavali sanoo, Gal 2:21; 3:18–21). Päinvastoin, laki on annettu tuomitsemaan meidät, näyttämään meille helvetin portit, kukistamaan ylpeytemme, saamaan

syntiemme paljouden vilisemään silmissämme, sekä näyttämään meille, meitä vastaan taivaasta paljastetun Jumalan vihan (Room. 1:18; 4:15; Gal 3:10,12). On kuitenkin niin, että ihmiset ovat olleet pitkään sokeita ja mielettömiä. He eivät ainoastaan etsi pelastusta siitä mikä tuomitsee heidät sen sijaan, että rientäisivät uskon kautta ainoan avun, Jeesuksen Kristuksen luokse, vaan vieläpä enemmän, he eivät lakkaa lisäämästä lakia lain päälle omassatunnossaan, s.o. tuomiota tuomion päälle, ikään kuin Jumalan laki ei tuomitsisi heitä tarpeeksi (Gal. 4:9,10; 5:1; Kol. 2:8,16–23). Ikään kuin vanki, jolle vankilan ovet on avattu, mutta joka kääntyy pois vapaudesta jota ei ymmärrä ja lukitsee itsensä vielä varmempaan selliin.

Tässä on siis lain saarnan ensimmäinen käyttötarkoitus: tehdä tunnetuksi meidän lukemattomat vikamme niin, että itsessämme tulemme viheliäisiksi ja nöyryytetyiksi, sanalla sanoen, synnyttää meissä ensimmäisen asteen parannusta, jota "sydämen katumukseksi" kutsutaan. Tämä tuottaa täyden ja avoimen synnintunnustuksen Herralle, sillä se, joka ei tiedä olevansa sairas ei myöskään tule Lääkäriin luokse. Pelastuksen valo ei sovi kenellekään niin huonosti, kun niille jotka luulevat näkevänsä omin avuin, sillä heiltä jää ymmärtämättä se pimeyden sakeus, jossa he ovat syntyneet. Vieläpä enemmän, he aina vaan pimentävät sitä edelleen, eivätkä tahdo siitä kääntyä (Joh. 9:41).

Jumalan Sanan toinen osa, evankeliumi: sen arvovalta ja tarkoitus

Lain jälkeen tulee evankeliumi, jonka käyttö ja tarpeellisuus tulee ilmi seuraavista kohdista:

Ensin, niin kuin on vain yksi Vapahtaja (Mat. 1:21; Ap.t. 4:12; 1 Tim. 2:5), niin on vain yksi pelastuksen oppi, evankeliumi, eli Hyvät Uutiset (Room. 1:16). Se täydellisesti ilmoitettiin ja julistettiin maailmalle Jeesuksen Kristuksen (Joh. 15:15) ja Hänen apostoliensa toimesta (Joh. 17:8; 2Kor. 5:19,20), sekä uskollisesti kirjattiin ylös evankelistojen toimesta (Ef. 2:20; 1Piet. 1:25). Apostolien ja evankelistojen uskollisella ylöskirjaamisella ymmärrämme kolme kohtaa:

1. He eivät ole lisänneet mitään omaa tämän opin sisältöön (Kol. 1:28; 2 Tim. 3:16,17), vaan he ovat vilpittömästi ja tarkasti noudattaneet Herran ohjetta: "opettakaa pitämään kaikki, mitä minä olen käsenyt teidän pitää" (Mat. 28:20), kuten pyhä Paavalikin tunnustaa tehneensä kirjeesssänsä Korinttilaisille (1 Kor. 11:23).
2. He eivät ole jättäneet mainitsematta mitään pelastuksen kannalta tarpeellista, sillä muuten he olisivat epäonnistuneet tehtävässään, joka ei ole mahdollista. Näemme Paavalin (Ap.t. 20:27; Gal. 1:9) ja Pietarin (1 Piet. 1:25) todistavan miten tunnollisia he ovat olleet tässä asiassa. Siksi Hieronymus aiheesta kirjoittaessaan sanoo: "jaarituksia ja lörpötyksiä ei tule uskoa ilman Pyhien Kirjoitusten auktoriteettia". Augustinus on vieläkin selkeämpi: "On totta, että Herra Jeesus teki monia asioita, joita ei kirjattu ylös, sillä niin itse evankelistakin todistaa, mutta Jumala on valinnut ylöskirjattavaksi ne asiat, jotka ovat tarpeellisia uskovien pelastukseksi. (Joh. 20:30–31)
3. He ovat kirjoittaneet sanomansa siten, että kaikista sivistymättömät ja kaikista oppimattomatkin voivat oppia sen mikä on tarpeellista omaksi pelastukseksi, kunhan tämä sanoma vain heille toimitetaan (1 Kor. 1:26,27). Miksi muuten evankeliumi olisi kirjattu ylös kielellä, jota kaikki pystyivät ymmärtämään (1 Kor. 14:6–40)? Jopa vielä kaikista mahdollisista tavoista kotoisimmalla ja kansanomaisemmalla tavalla esitettynä (1 Kor. 2:1)? Siksi juuri pyhä Paavali sanoo, että jos evankeliumi on peitossa, niin se peitossa niiltä, jotka kadotukseen joutuvat, tämän maailman jumalan sokaisimilta, s.o. uskomattomilta (2 Kor. 4:3).

Vedämme aiheemme kannalta kaksi hyödyllistä johtopäätöstä:

1. Ensinnä, ei ole tarpeellista pitää evankeliumina mitään sellaista, jonka ihmiset ovat lisänneet Jumalan kirjoitettuun Sanaan, eli oppiin joka sisältyy Vanhaan– ja Uuteen Testamenttiin. Kaikki lisäykset ovat vain taikauskoa ja aidon evankeliumin turmeltuneisuutta (Mat. 15:9), kuten pyhä Paavalikin sanoo (Gal. 1:8–9; 2 Tim. 3:16,17). Myös Hieronymus kirjoitti tästä aiheesta: "Se mitä sanotaan ilman Pyhien Kirjoitusten auktoriteettia voidaan helposti laittaa syrjään, kute jo on sanottukin."
2. Toiseksi, ne jotka sanovat, että vain tietyille ihmisille kuuluu Kirjoitusten lukeminen ja siksi eivät tahdo, että ne käännettäisiin rahvaan ymmärtämille kielille (Rom. 1:14; Gal. 3:28; Mat. 11:28), ovat totisia antikristuksia ja Saatanan apureita (Mat. 23:13). He pelkäävät, että heidän väärinkäyttönsä paljastuu valossa.

Miten Vanhan Testamentin kirjat sisältyvät evankeliumiin

Sanalla evankeliumi emme tarkoita tiettyjä erillisiä jakeita, emmekä evankelistojen tai Paavalin kirjoituksia, emmekä edes koko Uutta Testamenttia, vaan sisällytämme siihen myös kaiken sen mikä on luvattu tai ennustettu Vanhassa Testamentissa Jeesuksesta Kristuksesta. (Ap.t. 26:22–23; 28:23, Joh. 5:39; Rom 1:2).

Sillä, kuten olemme aikaisemmin todenneet, evankeliumi on se ainoa keino maailman alusta asti, jonka kautta Jumala on aina pelastanut valittunsa (Heb. 13:8; Ap.t. 4:12). Siksi, kuten Mooses julistaa (1 Ms. 3:15), Jumala ilmoitti sen maailmalle Aatamin lankeemuksesta lähtien, vaikkakin tämä tuli ilmi ja julistettiin selvemmin vasta Jeesuksessa Kristuksessa itsessään ja Hänen apostoleidensa julistuksessa. (Ro. 1:1–6; 16:25,26).

Kutsumme siis evankeliumia hyväksi uutiseksi, jota alusta asti on julistettu Jumalan armosta Hänen seurakunnalleen: ne, jotka uskon kautta hyväksyvät Jeesuksen Kristuksen tulevat iankaikkisen elämän osallisiksi Hänessä. (Ro. 3:21,22; Joh. 6:40)